

6.10.2017

Opetushallitus
kirjaamo@oph.fi

Viite: OPH-2062-2017

Lausunto liiketoiminnan perustutkinnon perusteiden luonnoksesta

Opetushallitus on pyytänyt Elinkeinoelämän keskusliitolta (EK) lausuntoa liiketoiminnan perustutkinnon perusteiden luonnoksesta.

EK:lle osoitettuun lausuntopyyntöön viitaten Palta ry haluaa lausua asiasta korostaen seuraavia asioita.

Siirtyminen digitaaliseen palvelutalouteen tulee näkyä koulutuksessa

Suomen kansantaloudesta (bkt) 42 prosenttia koostuu yksityisistä palveluista ja julkiset palvelut mukaan lukien palvelujen osuus nousee 60 prosenttiin. Palvelujen osuus kansantaloudesta on myös kasvussa. 2000-luvulla palvelualoille on syntynyt yli 250 000 uutta työpaikkaa. Suomi on palvelutalous, jonka tulisi näkyä niin talous- ja elinkeinopolitiikassa, kuin koulutuspolitiikassa.

Työtä ja työn tekemistä on muuttamassa vahvasti niin globalisaatio, kuin digitalisaatio. Digitalisaatio lisää tarvetta ajasta ja paikasta riippumattomille työn tekemisen tavoille ja muodoille. Digitalisaatio luo muutospaineita työvoiman osaamistarpeille. Muutos tarkoittaa myös sitä, että tulevaisuudessa tullaan työskentelemään yhä enemmän yrittäjinä, freelancereina sekä monimuotoisissa työsuhteissa ja verkostoissa.

Osaavan työvoiman saatavuus on noussut talouskasvun yhdeksi pullonkaulaksi. Työvoiman kohtaanto-ongelma on todellinen. Tämän vuoksi ammatillisen koulutuksen sisältöjä tulee nyt tarkastella digitaalisen maailman tarpeiden näkökulmasta ja korostaen elinikäisen oppimisen mahdollisuuksia.

Liiketoiminnan perustutkinnon perusteiden luonnoksesta

Palta pitää ehdotuksen mukaista liiketoiminnan perustutkinnon perusteluonnosta monipuolisena ja perusteiltaan hyvänä. Erityisen tärkeänä Palta pitää juuri talousosaamista ja taloudenhallintaa koskevan tietämyksen parantamista. On kannatettavaa, että esityksen mukaisesti tutkintoon sisällytetään kuitenkin myös yhä enenevissä määrin kasvavia suuntauksia, kuten palvelumuotoilua, markkinointiviestintää sekä sisällöntuotantoa.

Myöskään digitaalisiin palvelukanaviin ja niiden hyödyntämiseen liittyvää osaamista ei voida liikaa korostaa suunniteltaessa tulevaisuuden tutkintojen oppisisältöjä. Palta pitääkin erittäin tärkeänä, että digiosaaminen mm. asiakaspalvelussa on riittävästi mukana yleisissä opinnoissa. Yrityksissä tapahtuva osaamissiirtymä ja uusien kyvykkyyksien hallitseminen korostuu jatkossa, joten erityistä huomiota on

6.10.2017

kiinnitettävä siihen, että opettajat ymmärtävät yritysmaailmassa tapahtuvan teknologian ja työn murroksen ja sen vaikutukset.

Opetusohjelmissa on huomioitava uusien menetelmien kuten tekoälyn (artificial intelligence) ja lisätyön todellisuuden (augmented intelligence) hyödyntäminen. Opetusohjelmien on oltava joustavasti räätälöitävissä ja opettajien teknologiavalmiuksien tulee olla ajan tasalla.

Tulevaisuudessa tulee ottaa huomioon myös yhä enenevässä määrin kasvava tekoälyn osuus työpanoksesta, sillä työtehtävät tulevat muuttumaan (esim. kirjapitoala). Palta katsoo, että tähän tulee osata varautua jo opintojen aikana.

Tutkinnon jatko-opintokelpoisuus on itsessään erittäin tärkeä asia, jotta opiskelijat pääsisivät hyvin valmiuksin jatkamaan opintojaan korkeakouluissa. Ylipäätään modulaarisuuden lisääminen perustutkinnoissa kulkee hyvin käsi kädessä jatkosoveltuvuuden kanssa.

Opetusohjelmien on mahdollistettava elinikäinen oppiminen sekä peruskoulutusta täydentävät opetusohjelmat. Virtuaalisten oppimisympäristöjen mahdollisimman laaja hyödyntäminen on tässä ja muussakin opetuksessa tärkeää.

Palta haluaa korostaa, että toimiminen digitaalisessa ympäristössä on yrityksissä ja työpaikoilla usein jo hyvin arkipäiväistä. Toimintamallien ja työkalujen kehittämisen osalta tulee tiiviisti seurata työelämässä tapahtuvaa kehitystä. Toisaalta on myös yrityksiä, joissa digitalisaation tuomaan muutokseen ei olla varauduttu. Tällöin on tärkeää, että koulutuksesta valmistuneet tuovat uusia digitaalisen maailman ratkaisuja ja toimintamalleja yritykseen.

Tehokkainta on, että digitaalisen ympäristön hallinta ja siihen liittyviin työkaluihin ja toimintamalleihin tutustuminen on luonnollinen osa koko tutkintoa, eikä pelkästään erillinen muutaman osaamispisteen kokonaisuus. Sosiaalisen median (yleiset palvelut mutta myös ammattialakohtaiset palvelut ja verkostot) hyödyntäminen tulisi olla osa tätä kokonaisuutta.

Paltan näkemyksen mukaan työn murros tulee näkymään tulevaisuudessa yhä enemmän yksinyrittäjyyden sekä monimuotoisten työsuhteiden lisääntymisenä, johon jokaisen opiskelijan tulisi pystyä varautumaan jo valitsemiensa tutkinnon osien avulla.

Palta pitää kannatettavaa, että tutkintojen yhteisiin ammatillisiin valinnaisiin osiin sisältyy osiot yrittäjyydestä ja yrittäjämäisestä toiminnasta, sekä huippuosajana toimimisesta ja työpaikkaohjaajaksi suuntautumisesta. Pakollisiin yhteisiin opintoihin sisällytettyyn osioon ehdotettu yksi osaamispiste (1 osp) kuulostaa kuitenkin vähäiseltä ehdotuksessa listattujen osaamistavoitteiden saavuttamiseksi.

Helsingissä 6.10.2017

Kunnioittaen,

Lausunto
Palta ry

3 (3)

6.10.2017

A handwritten signature in blue ink, appearing to read "Riitta Varpe".

Riitta Varpe
toimitusjohtaja
Palvelualojen työnantajat PALTA ry

Palta on palvelualoja edustava elinkeino- ja työmarkkinajärjestö. Meillä on 1 900 jäsentä, jotka toimivat logistiikan, informaation ja viestinnän, huollon ja kunnossapidon, yritys- ja asiantuntijapalvelujen, hallinnon ja tukipalvelujen sekä viihteen ja virkistystyksen toimialoilla. Palta vastaa myös finanssialan työmarkkinatoiminnasta ja on EK:n toiseksi suurin jäsenliitto.

Palta – uuden työn edelläkävijä.